

**INFORMATIKOS IR RYŠIŲ DEPARTAMENTO
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL INFORMATIKOS IR RYŠIŲ DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS
VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKOS
PATVIRTINIMO**

2021 m. birželio 14 d. Nr. 5V-57
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymo 4 straipsnio 3 dalimi ir 7 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. 1K-195 „Dėl Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“ 2.1 papunkčiu ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2020 m. lapkričio 20 d. įsakymo Nr. 1V-1195 „Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vidaus kontrolės politikos patvirtinimo“ 2 punktu:

1. **T v i r t i n u** Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vidaus kontrolės politiką (pridedama).

2. **N u s t a t a u**, kad Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – departamentas) Projektų valdymo skyrius yra atsakingas už departamento vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo ir tobulinimo organizavimą, koordinavimą ir kontroliavimą.

3. **P r i p a ž į s t u** netekusiu galios Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2017 m. balandžio 6 d. įsakymą Nr. 5V-31 „Dėl Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vidaus kontrolės aprašo patvirtinimo“.

Direktorius

Tomas Stankevičius

PATVIRTINTA
Informatikos ir ryšių departamento prie
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos
direktoriumi
2021 m. birželio 14 d. įsakymu Nr. 5V-57

INFORMATIKOS IR RYŠIŲ DEPARTAMENTO PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS VIDAUS KONTROLĖS POLITIKA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vidaus kontrolės politika (toliau – Politika) apima Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – departamentas) vidaus kontrolės principus, tikslus, elementus, dalyvius, jos analizės, vertinimo ir tobulinimo tvarką.

2. Politika departamente kuriama, įgyvendinama ir palaikoma, vadovaujantis Lietuvos Respublikos vidaus kontrolės ir vidaus audito įstatymu (toliau – Įstatymas) bei Vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos finansų ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. 1K-195 „Dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo viešajame juridiniame asmenyje“, (toliau – Aprašas) ir atsižvelgiant į departamento, kaip viešojo juridinio asmens, veiklą reglamentuojančius įstatymus ir kitus teisės aktus, taip pat vidaus kontrolės įgyvendinimą departamente reglamentuojančius dokumentus, kurių sąrašai ir (arba) nuorodos į juos teikiami departamento interneto svetainėje www.ird.lt

3. Politikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos ir vartojamos Įstatyme ir Apraše.

II SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖ

PIRMASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS PRINCIPAI IR TIKSLAI

4. Vidaus kontrolė departamente kuriama ir įgyvendinama, laikantis vidaus kontrolės principų, nustatytų Įstatymo 5 straipsnyje, siekiant įgyvendinti vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių strateginiame veiklos plane užsibrėžtus tikslus, departamentui metiniame veiklos plane ar kituose planavimo dokumentuose numatytus tikslus ir padedant užtikrinti, kad:

4.1. departamento veikla būtų vykdoma laikantis visų teisės aktų, reglamentuojančių departamento veiklą, reikalavimų;

4.2. departamento turtas bei įsipareigojimai tretiesiems asmenims būtų apsaugoti nuo sukčiavimo, iššvaistymo, pasisavinimo, neteisėto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo ar kitų neteisėtų veikų;

4.3. departamentas, vykdydamas veiklą, laikytusi patikimo finansų valdymo principo, grindžiamo ekonomiškumu, efektyvumu ir rezultatyvumu;

4.4. teisės aktų nustatyta tvarka teikiama informacija apie departamento finansinę ir kitą veiklą būtų patikima, aktuali, išsami ir teisinga.

ANTRASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS ELEMENTAI

5. Vidaus kontrolė departamente įgyvendinama pagal kiekvieną iš Įstatymo 6 straipsnyje nustatytų vidaus kontrolės elementų ir pagal Apraše nurodytus vidaus kontrolės elementus apibūdinančius principus – priemones, kuriomis departamentas siekia savo tikslų:

5.1. kontrolės aplinka – tai aplinka, kurioje vykdoma departamento veikla, departamento valstybės tarnautojai ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, (toliau – departamento darbuotojai) atlieka savo funkcijas ir eina savo pareigas, kuri apima departamento organizacinę struktūrą, valdymą, personalo valdymo politiką ir praktiką, departamento darbuotojų profesinio elgesio principus ir taisykles, kompetenciją ir kitus veiksnius, turinčius įtakos departamento veiklos tikslams ir uždaviniams formuoti ir vykdyti, vidaus kontrolės departamente įgyvendinimui ir kokybei;

5.2. rizikos vertinimas – tai rizikos veiksnių (įskaitant korupcijos riziką), turinčių įtakos departamento veiklos tikslams siekti, ir pokyčių, galinčių reikšmingai paveikti vidaus kontrolę departamente, nustatymas ir jų analizė, atliekama vadovaujantis Politikos III skyriaus nuostatomis;

5.3. kontrolės veikla – tai veikla, kuria siekiama sumažinti neigiamą rizikos veiksnių poveikį departamentui ir kuri apima įgaliojimų, leidimų suteikimą, funkcijų atskyrimą, finansų, priegos prie turto ir dokumentų kontrolę, technologijų naudojimą, veiklos ir rezultatų peržiūrą, veiklos priežiūrą ir kitų teisės aktuose ir kituose departamento dokumentuose nustatytų reikalavimų laikymąsi;

5.4. informavimas ir komunikacija – nuolatinis siekis, kad departamento vidaus ir išorės komunikacijai naudojama ir departamento darbuotojų vidaus ir išorės informacijos vartotojams teikiama informacija būtų aktuali, išsami, patikima, teisinga ir teikiama laiku;

5.5. stebėseną – tai reguliari (nuolatinė ir (arba) periodinė) arba atskirais vertinimais atliekama departamento valdymo ir priežiūros veikla, siekiant nustatyti, ar vidaus kontrolė departamente įgyvendinama vadovaujantis Politika ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas.

TREČIASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS DALYVIAI

6. Departamento vidaus kontrolės dalyviai: departamento direktorius ir departamento direktoriaus pavaduotojai (toliau – departamento vadovybė), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekantys departamento darbuotojai (departamento Projektų valdymo skyrius – struktūrinis padalinys, atsakingas už departamento vidaus kontrolės politikos įgyvendinimo ir tobulinimo organizavimą, koordinavimą ir kontroliavimą (toliau – Atsakingas padalinys), departamento struktūrinių padalinių vadovai, kiti departamento darbuotojai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus (toliau – CVAS) vidaus auditoriai, departamente įdiegtos Informacijos saugos valdymo sistemos (toliau – ISVS) auditoriai.

7. Departamento vadovybė užtikrina vidaus kontrolės departamente sukūrimą, jos įgyvendinimą ir tobulinimą, Politikos nustatymą.

8. Atsakingas padalinys:

8.1. teikia siūlymus dėl Politikos rengimo ar tobulinimo būtinybės departamento vadovybei, bei organizuoja ir koordinuoja Politikos įgyvendinimą;

8.2. kartu su kitais departamento struktūriniais padaliniais pagal kompetenciją prižiūri vidaus kontrolės įgyvendinimą departamente;

8.3. kasmet atlieka Politikos IV skyriuje nurodytą departamento vidaus kontrolės analizę, vertina departamento vidaus kontrolės atitiktį Politikai, teikia pasiūlymus departamento vadovybei dėl vidaus kontrolės priemonių taikymo, rizikų valdymo;

8.4. kartu su kitais departamento struktūriniais padaliniais dalyvauja formuojant departamento veiklos kokybės rodiklius ir koordinuoja, kontroliuoja jų įgyvendinimą;

8.5. koordinuoja informacijos apie vidaus kontrolės įgyvendinimą departamente rengimą ir teikimą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai;

8.6. teikia departamento struktūriniais padaliniais metodinę ir praktinę pagalbą dėl vidaus kontrolės įgyvendinimo.

9. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos CVAS vidaus auditoriai, atlikdami vidaus auditą, tiria ir vertina vidaus kontrolę departamente ir teikia departamento direktoriui vidaus kontrolės tobulinimo rekomendacijas, konsultuoja departamento vadovybę vidaus kontrolės klausimais.

10. ISVS auditoriai, atlikdami ISVS sertifikavimo priežiūros auditą ir ISVS vidaus auditą, tikrina, ar ISVS atitinka departamento direktoriaus įsakymu patvirtintų ISVS nuostatų, Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 27001 bei kitų teisės aktų, reglamentuojančių elektroninės informacijos saugą, reikalavimus ir teikia rekomendacijas dėl jos tobulinimo departamento direktoriui.

11. Departamento struktūrinių padalinių vadovai atsako už reikiamos informacijos, susijusios su vidaus kontrolės politikos įgyvendinimu departamente, pateikimą Atsakingam padaliniiui laiku ir teisingai.

12. Departamento dokumentų (nuostatų, pareigybių aprašymų ir kitų dokumentų), kuriuose nustatytos departamento darbuotojų kaip vidaus kontrolės dalyvių pareigos ir atsakomybė, išrašai arba nuorodos į juos pateikiamos departamento interneto svetainėje www.ird.lt

KETVIRTASIS SKIRSNIS VIDAUS KONTROLĖS ĮGYVENDINIMAS

13. Vidaus kontrolė departamente įgyvendinama, integruojant vidaus kontrolę į departamento veiklą, apimant pagrindinius valdymo procesus (planavimą, atlikimą ir stebėseną), nuolat tobulinant ir prireikus keičiant departamento vidaus kontrolę atsižvelgus į pokyčius.

14. Departamento vadovybė formuoja ir palaiko teigiamą departamento darbuotojų požiūrį į vidaus kontrolę departamente.

15. Departamento finansų kontrolė yra departamento vidaus kontrolės dalis. Finansų kontrolė departamente atliekama, vadovaujantis departamento direktoriaus įsakymu patvirtintomis departamento finansų kontrolės taisyklėmis, reglamentuojančiomis finansų kontrolės organizavimą departamente ir departamento finansų kontrolę atliekančių darbuotojų pareigas ir atsakomybę.

16. Už departamento finansų kontrolę atsakingi departamento direktorius ir jo paskirti departamento Valdymo organizavimo skyriaus darbuotojai. Turto valdymo ir ūkio departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Turto valdymo ir ūkio departamentas) darbuotojas, kuriam pavestos atlikti centralizuotai tvarkomos buhalterinės apskaitos vyriausiojo buhalterio (buhalterio) funkcijos, o teikiant ūkines operacijas inicijuoti leidžiančius dokumentus Turto valdymo ir ūkio departamentui departamento direktoriaus paskirtas departamento darbuotojas arba Europos Sąjungos finansinės paramos lėšomis finansuojamo projekto finansininkas, paskiriami atsakingais už išankstinę ir einamąją finansų kontrolę. Tas pats darbuotojas negali būti paskirtas atsakingu ir už išankstinę, ir už paskesnę finansų kontrolę.

17. Tinkamai komunikacijai užtikrinti departamente gali būti parengta vidinės ir išorinės komunikacijos strategija.

III SKYRIUS RIZIKŲ VALDYMAS

18. Atsižvelgiant į nuolat kintančias departamento ekonomines, reguliavimo ir veiklos sąlygas, rizikos (tikimybės, kad tam tikri vidiniai ar išoriniai veiksniai ar pokyčiai gali neigiamai paveikti departamento veiklos tikslų, uždavinių įgyvendinimą ir tinkamą vidaus kontrolės funkcionavimą) vertinimas turi būti atliekamas nuolat ir (arba) periodiškai.

19. Rizikos valdymo procesą sudaro rizikos veiksnių nustatymas, jų analizė ir vertinimas, toleruojamos rizikos nustatymas, reagavimo į riziką numatymas. Rizikos valdymas departamente organizuojamas pagal šias pagrindines departamento veiklos sritis:

19.1. departamento vykdomos programos tikslus – vidaus reikalų ministrui pavestų valdymo sričių strateginiame veiklos plane užsibrėžti tikslai, rodantys planuojamą pasiekti rezultatą per planavimo dokumento įgyvendinimo laikotarpį;

19.2. veiklos tikslus – efektyvus ir veiksmingas departamento turimų išteklių panaudojimas;

19.3. atskaitomybės tikslus – departamento vidaus ir išorinių ataskaitų patikimumas;

19.4. atitikties tikslus – departamento veiklos atitiktis teisės aktų reikalavimams, priežiūros ir kontrolės institucijų rekomendacijoms ir geros praktikos pavyzdžiams.

20. Departamento vidaus kontrolės dalyvių pareigų ir atsakomybių pasidalijimas, valdant rizikas pagal trijų linijų modelį*, nurodytas Politikos priede esančioje schemoje.

21. Nustačius riziką, atliekamas rizikos reikšmingumo nustatymas, rizikos tikimybės įvertinimas bei parinkimas galimų reagavimo į riziką būdų:

21.1. rizikos mažinimas – veiksmai, kuriais siekiama sumažinti rizikos pasireiškimo tikimybę ir (ar) poveikį veiklai iki toleruojamos rizikos. Rizika mažinama nustatant papildomas kontrolės priemones, tobulinant veiklos sričių procesus, atliekant kitus reikiamus veiksmus. Prireikus departamento struktūrinis padalinys, su kurio veikla identifikuota rizika yra labiausiai susijusi, koordinuojamas Atsakingo padalinio, parengia rizikos valdymo planą – numato jame rizikos mažinimo priemones, jų įgyvendinimo terminus ir atsakingus už priemonių įgyvendinimą departamento darbuotojus;

21.2. rizikos perdavimas – rizikos perdavimas trečiosioms šalims (pavyzdžiui, draudžiant ar perkant tam tikras paslaugas);

21.3. rizikos toleravimas – rizikos prisiėmimas, kai rizikos pasireiškimo tikimybė ir poveikis veiklai neviršija nustatytos toleruojamos rizikos ir nesiimama jokių veiksmų rizikai mažinti;

21.4. rizikos vengimas – konkrečios veiklos (ar jos dalies) nutraukimas, kai rizikos valdymo priemonėmis neįmanoma sumažinti veiklos rizikos iki toleruojamos rizikos.

22. Sprendimus dėl reagavimo į riziką ir dėl toleruojamos rizikos lygio nustatymo priima departamento vadovybė pagal motyvuotus Atsakingo padalinio pasiūlymus. Jeigu po pritaikyto reagavimo į riziką būdo likusi rizika viršija toleruojamos rizikos lygį, departamento vadovybė turi iš naujo apsvarstyti reagavimo į riziką būdą arba toleruojamos rizikos lygį.

* Trijų linijų modelis – Tarptautinio vidaus auditorių instituto (angl. *The institute of internal auditors, IIA*) 2020 m. pristatytas 3 gynybos linijų modelio (angl. *The Three Lines of Defense Model*) atnaujinimas. Jis padeda organizacijoms nustatyti struktūras ir procesus, geriausiai padedančius siekti organizacijos tikslų, sustiprinti organizacijos ir rizikų valdymą, išvengti painiavos, veiklos dubliavimo, persidengimo ir neveiksmingumo. Trijų linijų modelį pristatančio leidinio lietuvių kalba interneto nuoroda: <https://vaa.lt/wp-content/uploads/2020/09/Trij%C5%B3-linij%C5%B3-modelis.PDF>.

IV SKYRIUS VIDAUS KONTROLĖS ANALIZĖ IR VERTINIMAS

23. Atsakingas padalinys kiekvienais metais atlieka departamento vidaus kontrolės analizę, apimančią visus vidaus kontrolės elementus. Analizės metu įvertinami departamento veiklos trūkumai, pokyčiai, atitiktis nustatytiems reikalavimams (ar vidaus kontrolė departamente įgyvendinama vadovaujantis Politika ir ar ji atitinka pasikeitusias veiklos sąlygas), vidaus kontrolės įgyvendinimo priežiūrą atliekančių darbuotojų pateikta informacija, vidaus ir kitų auditų rezultatai ir numatomos departamento vidaus kontrolės tobulinimo priemonės.

24. Departamento vidaus kontrolė vertinama:

24.1. labai gerai – jei visa nustatyta rizika yra išanalizuota, įvertinta ir į ją tinkamai reaguojama, vidaus kontrolės trūkumų nerasta;

24.2. gerai – jei visa nustatyta rizika yra išanalizuota, įvertinta ir į ją tinkamai reaguojama, bet yra vidaus kontrolės trūkumų, neturinčių neigiamos įtakos departamento veiklos rezultatams;

24.3. patenkinamai – jei visa rizika yra nustatyta, tačiau dėl netinkamo rizikos valdymo yra vidaus kontrolės trūkumų, kurie gali turėti neigiamą įtaką departamento veiklos rezultatams;

24.4. silpnai – jei ne visa rizika yra nustatyta, nevykdomas rizikos valdymas ir vidaus kontrolės trūkumai daro neigiamą įtaką departamento veiklos rezultatams.

25. Vidaus kontrolės veiksmingumo stebėsenai vykdyti, naujoms rizikoms nustatyti ir departamento vidaus kontrolės analizei atlikti Atsakingas padalinys gali pasirinkti visas teisėtas priemones ir būdus (atlikdamas nuotolinę stebėseną ir (ar) nuotolinę apklausą; veiklos rodiklių vertinimą; gyventojų apklausą ir sociologinius tyrimus; klausimynų papildymą; pasitarimų metu gautos informacijos vertinimą ir išvadų bei rekomendacijų rengimą; psichologinio klimato tyrimų atlikimo inicijavimą; patikrinimus ir veiklos vertinimus; kitų valstybės institucijų ar įstaigų, turinčių teisę kontroliuoti departamento veiklą, pateiktos informacijos ir kitus vertinimus) ir turi teisę:

25.1. gauti iš departamento darbuotojų ar departamento struktūrinių padalinių visą reikalingą informaciją, susijusią su vidaus kontrolės veikimu;

25.2. pasitelkti departamento darbuotojus (suderinus su jų tiesioginiais vadovais), taip pat kreiptis į kitas institucijas dėl specialistų ir (ar) nepriklausomų ekspertų pasitelkimo specifinėms sritims įvertinti.

26. Atliktą departamento vidaus kontrolės analizę ir jos vertinimą Atsakingas padalinys pristato departamento vadovybei, kuri gali siūlyti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos CVAS vidaus auditoriams atlikti atskirų departamento veiklos sričių vidaus auditą. Su atlikta Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vidaus kontrolės analize ir jos vertinimu bei vadovybės priimtais sprendimais supažindinami visi departamento darbuotojai.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

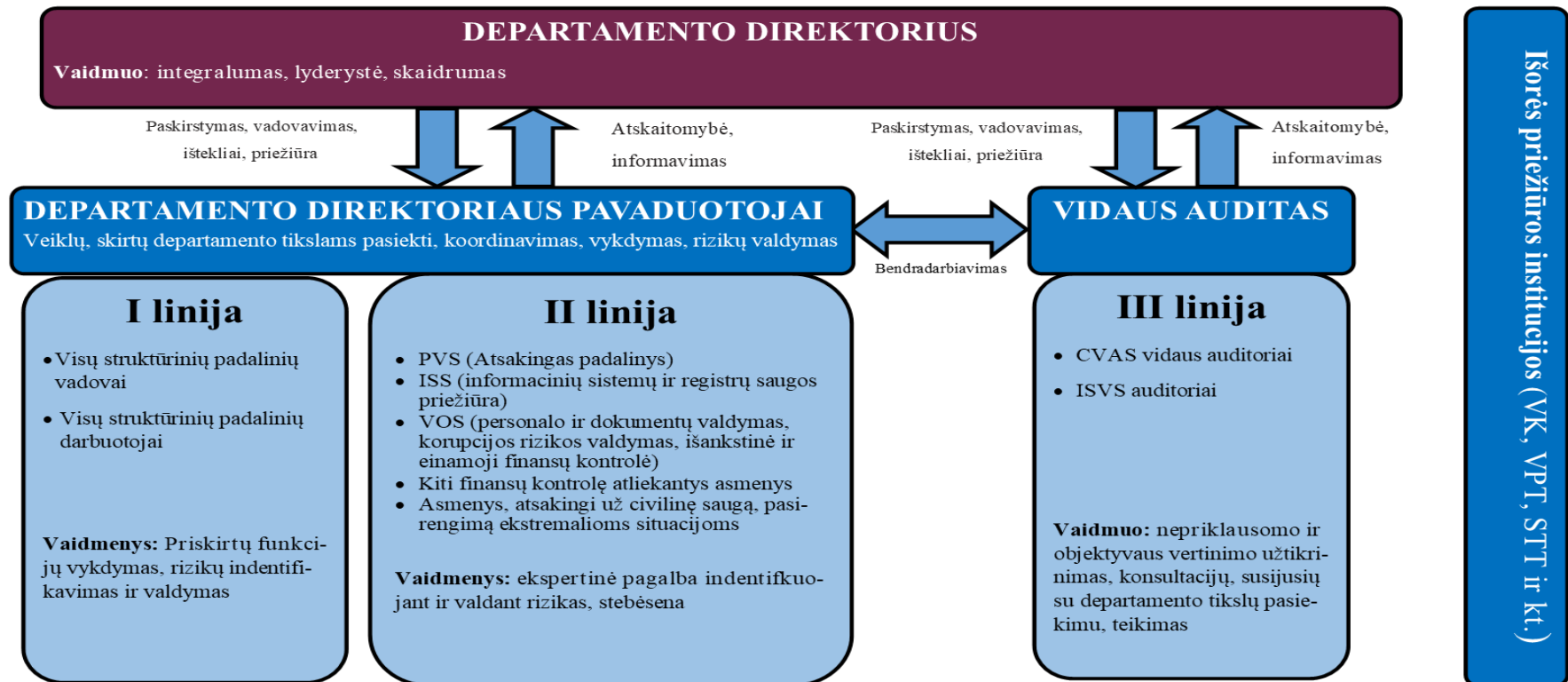
27. Vidaus kontrolės dalyviai turi vengti perteklinės kontrolės, kuri yra žalinga ir pavojinga ne mažiau nei kontrolės nebuvimas.

28. Politika nuolat tobulinama, atsižvelgiant į vidaus kontrolės analizės ir vertinimo rezultatus (pateiktas rekomendacijas ir pasiūlymus).

29. Informacijos, susijusios su Politika ir jos įgyvendinimu ir teikiamos departamento interneto svetainėje www.ird.lt, periodišką peržiūrėjimą ir atnaujinimą koordinuoja Atsakingas padalinys.

Informatikos ir ryšių departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos vidaus kontrolės politikos priedas

TRIJŲ LINIJŲ MODELIS RIZIKOMS INFORMATIKOS IR RYŠIŲ DEPARTAMENTE PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS VALDYTI

PVS – departamento Projektų valdymo skyrius
 ISS – departamento Informacijos saugos skyrius
 VOS – departamento Valdymo organizavimo skyrius
 CVAS – Vidaus reikalų ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyrius

VK— LR valstybės kontrolė
 VPT— Viešųjų pirkimų tarnyba
 STT— LR specialiuųjų tyrimų tarnyba